

CABALO ESCINTILANTE

**Isaac Ferreira
1998**

© Isaac Pérez Blanco (Isaac Ferreira), 1998
© Ilustración capa: Xesús Pisón, 1998
© Prólogo: Xosé Luís Axeitos, 1992
© Versión: Isaac Ferreira (1998-2003)
© Actualización ortográfica: Isaac Ferreira, 24.02.2020

*A Puri Ruibal
desde un cantil de soños e de sombras*

Prólogo

ARS LONGA, VITA BREVIS

Coñezo a antiga teima, que non vella, de Isaac de loitar pola palabra poética, pola expresión verbal. Hai anos tiven ocasión de ler algúns dos seus poemas.

Hoxe, por fin, van recibir o bautismo “bíblico” para así acadar a capacidade comunicativa que lle corresponde.

Moitos dos poemas aquí recollidos están escritos desde hai máis de dez anos e non podemos menos que dicir que manteñen a frescura, a viveza e o ton con que naceron. Poucos poemarios conservan esta capacidade comunicativa co transcurso dos anos.

Dicía un coñecido poeta da xeración do medio século que non tiña, entre a súa obra, versos vergonzantes dos que arrepentirse. Atribuía tal virtude non á súa capacidade creativa senón ás dificultades que atopara para poder publicar, o que lle permitira levar a cabo un labor de “forxa” poética, de constante revisión e depuración.

Estes poemas de Isaac tamén foron sometidos, polas mesmas e por outras causas sen dúbida, a un proceso semellante. Pero estimo que non é esta a clave que nos explica a esencialidade na que se sustenta a poética do autor. Sen esgotar as posibilidades, cada lector asume os seus propios riscos interpretativos, coido que temos que poñer o acento en dúas eleccións complementarias.

Nunha referencia meramente cuantitativa, posíbel, a poesía sería un xénero sintético fronte a outros, a novela ou a biografía por exemplo, que serían espazosos, amplos. Coido que estes poemas posúen a cualidade de evocar a espacialidade nunhas cantas liñas, sinxelamente, aforisticamente. Esta forma de dicir poética, breve, aforística, ten un innegábel parentesco coa tradición, coa cultura popular. Nace do saber profesional, da compilación de ditos memorábeis, anónimos moitas veces, que conflúen na literatura sapiencial e na mellor vea da arte popular.

En non poucos poemas, esta forma sintética final é o froito dunha imaxe pura nacida da intuición repentina que se produce como consecuencia dun estado contemplativo, case de anulación do “ego”, e de fusión coa natureza. O encontro entre ese mundo exterior e a interioridade do poeta dá como resultado un acorde súbito, un chispazo verbal cheo de

silencios expresivos. Porque intenta, cada poema, eternizar un momento, é tamén puro presente. Por esta razón os poemas conservan, como diciamos, a frescura, a louzanía de antano.

Sería case profanación atacar con redundancias a brevidade expresiva do poemario. Eu, con estas palabras, arisquei unha lectura posíbel. Ti, lector, arrisca o teu camiño. escoita estas voces que semellan vir do Valadouro pero son de máis lonxe.

XOSÉ LUÍS AXEITOS; 1992

*“Dun ceo inalcanzábel
eu roubei para ti
este xardín de soños”*

I

CABALO ESCINTILANTE

*Lingua miña
memoria
patria miña*

Cabalo cego

mouro cabalo

cabalo espido

tolo cabalo

cabalo escintilante

só cabalo

ti.

PARAÍSOS PARTICULARES

Mamei esta loucura dos peitos dunha loba
fundei un paraíso sen reis e sen mortais
afinquei nesta terra dentadas de roseiras
e díxenlle aos amigos non sufriredes máis.

Despois calei un día e sete e vinte e sete
e faláron as aves e o mar e os animais.

Teño un xardín de lúas
e unha casa de auga.
Son talvez
unha fábrica inconclusa
de soños e esperanzas.

SOL MUNDO

O sol é un bolo quente e redondiño
de cando en vez el mira para min
eu non podo miralo sen ferirme
nesta roda sen fin
da que non quero irme
sen saber por que vin.

Moraima sen ti
a miña vida é un aguillón de vento.

... ..

En Moraima o tempo é un areal
de cabalos escintilantes.

... ..

Polo inverno en Moraima
choven
océanos de ceo
e xacen nomes
de homes que falaron.

... ..

Moraima unha roseira
onde as gorxas dos homes
senten na pel espiñas de silencio.

... ..

Lonxe de Moraima
o sol acariña os teus peitos
mentres eu son
un paxaro imposíbel sen ti.

I

O vento é un anxo destemido
que xoga ás cóxegas co mundo.

II

O vento é un anxo tolo pola rúa.

CHEA

I

Lingua de morte
serpe sen ollos
man cobizosa
que o leva todo.

II

O río cando chove
ponse tolo.

III

As augas como bestas van baixando
atropeladamente
bravas.

Polas amoras
sábense os merlos
e contra a noite
os lobos poñen medo.

*“Ponte do Gatín
Ponte do Demo”*

Coa auga das sete fontes
desperto.

Mañá de tépedas augas
no ceo.

Inverno mesto de choiva
inferno.

Camiño ao nacer o día
boursa un ar besto
cara á Ponte do Gatín
Ponte do Demo.

PAISAXE CON FUME

O corpo dondo da dorna
dorme no berce da ría.

Os mornos arcos de pedra
fían formas fuxidías.

Polos cinco ollos da ponte
baixan augas avesías.

Nun confín de fondos mouros
o mar cata a súa agonía.

O fume depredador
fura que fura no día.

Avantei entre alento e desalento
por moreas de mundos matinados
perdidos de antemán.
Queimei os pés o corazón a gorxa
gastei horas acedas en vieiros
talvez incomprendidos
pero son episodios derramados no tempo
ou simples pesadelos
como soños sombrizos.
Como unha bolboreta
que revoa núa

son

e síntome

tentando de rachar oh febles forzas
a rede que nos rouba a liberdade

apenas arelada.

Interminábel loita
se cadra canellón interminábel
pero flor formigante que recende
e me empurra a seguir como até agora
un ceibarse no océano da vida
sen agardar
sen renunciar a nada.

Levo no peito unha loita de lama
o vento a empurrarme polo areal da noite
e cansos de mirar o tempo
os meus ollos camiñan cheos de lúa esmagada
polo baleiro calendario da soidade
tristes como unha estampa de pombal
sedentos dunha man un puño ou un sorriso.

Polo serán
un neno xoga
co aro cego da lúa
e un home soña
fuxidías estrelas
de ceibes puntas.

Ouvea un can
e os dentes albos da lúa
morden no espello do chan.

Co teu vello reloxo
de mar e vento
vas de arrabalde en arrabalde
con vocación de xuramento.

Co teu vello reloxo
de mar e vida
por un camiño tortuoso
de soidades compartidas.

Co teu vello reloxo
de mar e lúa
agardarás a que anoiteza
cos petos cheos de tristura.

Caeuche a noite enriba
e non dixeches nada.

Lagoas de bágoas sucábanche as veas
e os teus ollos afeitos ao medo brillaban.

Moreas de montañas apreixábanche o peito
milleiros de coitelos tronzábanche as pasadas
exércitos de mundos afogábanche a gorxa
os soños os latexos as palabras.

Chegaches a ser neve
e non dixeches nada.

Cando soou o tempo
e xa non houbo tempo ou esperanza
abriches os teus labios e sorriches
miraches para todo e para todos
e non dixeches nada.

Os asasinos rin
por enriba dun pobo
que quere ser.
Alguén agacha a súa mentira
detrás da muradela do poder.

Ai morte morte morte bolboreta
tola
de mel en mel
de fusil en fusil
de corazón en corazón.

De cando en cando escóitanse latexos
de mortes repetidas.

Cando veñades por min
abriravos a porta ela
talvez a derrubedes pola forza
tamén ela é moi torpe
penetraredes.

Estarei agardando
e non vos direi prenda
ou somente unha ollada
no colo un semanario
un pasatempo
ou o prato da sopa ou a gaceta
unha cunca de leite ou o cincheiro
non se sabe.

Todos os documentos
estarán na gabeta do chineiro.

Tamén atoparedes
un arsenal de armas
no meu cerebro.

E levarédesme cheos de impotencia
un día.

Volverá o tempo do carballo?

II

MAR DE DÚBIDAS

A miña loita
é unha maré de palabras xeadas.
Un vendaval de dúbidas
zoa
polos buratos da miña ignorancia.
Na miña mente
os homes soñan patria e pobo
nunha cópula inzada de inquedanzas.
E hai un ronsel que sempre di mañá.

MARIÑEIROS

De mar en mar
de temporais feitos
e de sangue tecidos
os vosos peitos.

De corazón en corazón de muller
o mar escoita
o voso trasfegar
de loita en loita
de corazón en corazón da loita.

Chegan cartas de lonxe
non son de amor
o vento rebenta por estribor.

Chegan cartas de lonxe
non son de amado
o vento rebentou e ficou calado.

Chegan cartas de lonxe
se non chegasen
non tería tristuras que me coutasen.

O mar escoa músicas
serenas e salgadas.
Cada poema é un mar
e cada verso unha onda de esperanza.
Non agardes de min
da miña voz mundana
nin un si nin un verso
nin un poema
nada
que non sexa produto
dunha paixón de auga.

O teu corpo é un batel amoroso na praia
os meus ollos soidosos mirándote están
esta noite con lúa é unha noiva de ámbar
e eu semello un parrulo no mar do teu van.

- | -

Mar maino o teu corpo
dormes dondos cabelos
ondas deitadas na noite
silencios que falan amor
só sentes doces ronseis
sucándote lenes
voces queridas
camiños de lúas
ecos de rochas
amábeis acenos
de que nunca pase este tempo
amor
porque sabes que sempre locen
versos fermosos
en ti sobre ti contigo
amantes
cando dormes.

- II -

Pero vento o teu corpo
sempre chaira
montaña
voz e berro
agarimo
árbore inqueda
pomba inevitábel
fermosa
cando acordas.

O mar é unha sementeira de singraduras
ceibes e núas
nun desfile vital de amañeceres
e derrotas decididas de antemán
e nunca rematadas.

Sempre os barcos a fiar
e o mar a esfiañar.

Polo mar veñen barcos
eu non sei quen virá de tan lonxe
remeiros de amor
os ventos empurran o pailebote.

Pola tona da noite
sinto o teu corazón berrar
pola tona da noite
pola cerna do mar.

INVERNO

O temporal pronuncia
badaladas de medo.

O farturento mar
ceiba a súa antropofaxia
no corpo dun mariñeiro.

Unhas poucas estrelas
xogan
a perder o tempo.

Ti axeonllado na noite
querías pillar raiolas coas túas mans de vidro
e agachalas no peto.

A biografía dun home
aboia
entre escumas de silencio.

A morte semella unha onda sen mar.

Mirando ao mar a espuma
é un ir e vir de tolas galopadas
as ondas son cabalos sen xinete
e as mareiras ronseis
que xorden ao solpor
na lúa chea.

NO CORAZÓN DAS AUGAS BUSCO UN NOME.

Mirando ao mar esvara
como unha lene loita un sentimento
de batalla sexual inacabada
ou talvez de tristura.

Mirando ao mar en fin eu sinto
que sigo sendo só
un náufrago da terra.

III

NÁUFRAGO DE CIDADE

Soñei cidades de auga
cando eran de pedra
achei amigos de ouro
cando a noite era negra.

Soñarte non abonda
quimera de cristal
quixera amarte
coa forza dun enorme vendaval.
Despois perderte
como perde a súa presa un animal.

Primeiro foi a noite
despois chegaches ti.

Ti eras pole ou rosa ou bolboreta
levada polo vento peregrino
ti eras verso ai amor flor que aparece
lucero que navega
por un mar de futuros sen destino.
Alegría e tristura todo a un tempo
amor e desamor eras sorriso
como unha martabela
irresistíbel.
Mentres tanto
eu
simplemente quería ser verdade.

Só de soidades cheos os petos
da sede que me rube pola ollada.

Por riba dos tellados
a noite baixa.

As luces chiscan o ollo
na praza.

A xente nas tabernas
fala.

E mentres eu camiño
parolo coas pisadas.

Estou tan só.

Agardo
que chegues ti famenta
de terme entre as túas ás.

Que chegues logo
para poder bicarche
milleiros de inquedanzas.

Tumultuosamente
chegas
e non dis ren.

Agáchome na noite
este túnel sen tren.

Ti es unha luzada
que me fai ben.

Teño toda a riqueza
do que non ten
palabras que dicirche.

Amén.

Eu sinto que estás aí
á miña beira.

Ti contigo.

Síntote dentro de min
como un só, como unha soa
como un mar mixto
de auga e auga.

Ti contigo.

Miras para min
pobre do que.
Envelénasme así.

Ti contigo.

Miro para ti
óllasme e a sorrir.

Ti contigo.

É unha historia que non sei
se se vai repetir.

Ti contigo.

Soñas
que isto é o amor
cousa insoñábel.

Sentes
no corazón
un vento amábel.

Amar é unha inquedanza interminábel.

Tenruras de papel
un anxo cego
choutando polos coutos do meu peito.
Plantar un caravel
é simplemente un feito
mais mencionarte
non é cinxirse a pronunciar un nome.

Vivir, vivir, vivir.

Despois talvez durmir
no mar
no ar
nun cadaleito.

Baleira o vaso deste día
e naceremos xuntos
mañá
despois
máis tarde
non sei onde.

Fía un ronsel de lúas
ese neno que levas agachado
como ceibes olladas
cousas túas
amorosas gaivotas
debuxadas
coas túas unllas rotas
nas loitas iniciadas
de antemán.

PASO DE AMOR

Estabas diante min e non te achaba
miráchesme e mireite e non te vin
e dixéchesme amor amado amada
e non che respondín.

NÁUFRAGO DE PAPEL

Como unha rúa acesa de cristais fugaces
na maré dos teus ollos hai lume de naufraxios.
Quen puxo estas fronteiras entre a túa dor e o mundo?
Na maré do teu mar un caravel sen follas.
Anacos da túa vida
debuxan no teu soño de mapas invisíbeis
antigas singraduras de papel.

En garda corazón
a canseira fai horas extras
e ti adormeces
dacabalo dunha lúa de cartón.

NÁUFRAGO DE CIDADE

Nas adegas da vida
unha vía de alcol

(unha adega vencida
navega en etanol)

A vella singradura desnortada
buscar o mar para desafogar da terra
e pensar convencido
que o asfalto é menos firme que a mar cega.

NOCTÁMBULOS

Os gardiáns da ordenanza son soldados de chumbo
que tratan

i n u t i l m e n t e

de amansar as estrelas.

Esa lúa que nos mira

é unha noiva inservíbel

e aquel escaparate

cospe rebaixas mentireiras.

Nos corredores da noite

alguén asina decretos de parar o futuro.

Mentres

o rinte mar agarda

acoller no seu ventre eses decretos

recicladados en barquiños de papel.

Polo salario en flor prostituída
ferida flor de pubes e de mamas
con ollos de muller prohibida
facedora de amores que non amas.

Que xeadá é esta noite!
Esta noite son duros coitelos de camas.

Ollos redondos de líquido
sobre o rectángulo.
Alguén esqueceu na mesa
soños de viño
somniaíbulo.

Unha cousa queimante catro letras
como signos de ferro coiteladas
que nos fenden a vida
amor unha navalla
aberta e decidida
amor agarda.

Polos estremeceres dos salgueiros
a noite aparecía
e ti arredábaste co día sen mañá
e nós ficamos tristes e famentos de ti.

O corazón sesteá;
oh, cidade maldita,
así non imos a ningures!

Foron tantas as horas
os vasos cheos de segredos
en mesas de melancolía.

Hoxe
a cidade
é como un mar de agullas e de arames
ou de calamidade engaiolada.

Que sabes ti do corazón dos homes?

IV

BRÉTEMA DOS ARREDORES

Pasa o inverno
soñando mulleres de auga.

TERRA DOS SILENCIOS DE AUGA

De auga son esas mans seculares
que o ventre che labran.
E tamén os teus ollos
percorridos de fragas de auga
de somnámbulos ventos
de laídos de lama e tristura anunciada.

Terra

oh Terra das albas de auga!
de silencios de orfos afogados en auga
de silencios de bocas
de silencios
de silencios de noites
de silencios
de silencios de náufragos
de silencios
de silencios de berros
de silencios
de silencios de mortos
de silencios
de fragas de auga e somnámbulos ventos
de silencios.

Chove
e somos tres.

Onte vinte soñando
non digas que non eras.

Hoxe vinte chorando
dime que non eras.

No gume do tellado
hai amores con ás e beixos de peteiro
que foxen sen amar.

Hoxe vinte pasar
memoria amorosa
dun tempo que pasou.
Que pasou?

Correrei cara a onte
para estar onda ti.

SOIDADE

Por que me atormentas
se sabes que estou só?

Ai do meu corazón!

Ai miúda a area da praia
ai miúdas as ondas do mar
ai miúdo o amor que me deches.

Que grande esta soidá!

Polo mar as ondas fálanme de ti
polo ar o vento non sei o que di.

Que grande esta soidá!

Nadas
e eu naufrago.

V

AS PORTAS ENTORNADAS

Eu a soñar augas limpas
elas a seren chumbizas.

Alba da auga que quixo ser río
Alba da auga que quixo ser
Alba da auga que quixo
Alba da auga
Alba.

Alba da noiva que quixo ser auga
Alba da noiva que quixo ser
Alba da noiva que quixo
Alba da noiva
Alba.

Alba da nena que quixo ser nena
Alba da nena que quixo ser
Alba da nena que quixo
Alba da nena
Alba.

Pensan os soños e os paxaros:
Algunhas vidas son mentira.

Morreu abrazada a un soño.

Aquela morte foi un roubo.

A UN AMIGO FUGAZ

Ao mellor é mentira
o día que morriches.

A MEU PAI

Acompañámoste
longa e filialmente
até as portas da noite.
Pero deches a volta varias veces
e nunha delas
a fábula do sapo nos lembraches:
As présas nunca foron boas.
Miraches para todos e dixeches coa alma:
Quedádevos aí
que é máis fermoso o día.
Entornaches os ollos e a memoria
e por fin descansaches para sempre.

Aqueles dous domingos
ou dúas puñaladas
pero foi a segunda
a que nos sorprendeu.
Coas nosas bocas mudas
e coas almas xeadas
ficamos coma orfos
e idos ti e mais eu.

Contemplo agora a tarde
desde a miña tristeza.

Pero por que vos fostes?

Ponte unha saia nova
para estrear no baile derradeiro
que se me vai a vida.
Ponte o colar de perlas
ou flores do xardín no peito de magnolia.
Ponte de noiva leda e fermosura
que sempre fuches ti aquí non pasa nada
para que poida verte unha vez máis
tan leve
que se me vai a vida.
Ponte esa cor rosada nas meixelas
que me fai tan feliz.
Ponte de luz nos ollos
ledamente.

Pechei as portas do meu cuarto
e xa non eras ti.

Cheo de paixóns e de sombras
é preciso partir.

EPITAFIO

Pousade aquí as flores,
se o tedes a ben.

A min, como vedes,
xa o mesmo me ten.

* * *